

Uvod

Opšti deo materijalnog međunarodnog krivičnog prava nije ni blizu onako razvijen kao što je to slučaj sa unutrašnjim krivičnim pravom. Tek u novije vreme, naročito posle donošenja Statuta stalnog međunarodnog krivičnog suda, kao i sa izvesnim nastojanjima u novijoj praksi dva ad hoc tribunala Saveta bezbednosti da se rešavaju i neka pitanja opšteg dela, njemu počinje da se posvećuje određena pažnja. Na zanemarivanje opšteg dela u međunarodnom krivičnom pravu uticalo je više faktora. Prvo, stvaranje međunarodnog krivičnog prava bilo je i ostalo, u rukama političara, diplomata, a u najboljem slučaju onih koji se bave međunarodnim javnim pravom. Laički, zdravorazumski i ignorantski stav prema ne samo složenoj, nego i za primenu krivičnog prava veoma važnoj materiji opšteg dela, bio je posledica nepoznavanja te materije od strane onih koji su kreirali međunarodno krivično pravo. Njihovo znanje, pa i interesovanje, nije išlo dalje od pojedinih krivičnih dela i, eventualno, pitanja dokazivanja. Drugo, to što je međunarodno krivično pravo počelo da se primenjuje (iako je sama ideja nastala u evropskoj pravnoj teoriji) treba najviše zahvaliti Americi i njihovoj odlučnosti da stvore vojne tribunale u Nirnbergu i Tokiju, pa i Tribunal za bivšu Jugoslaviju.

Opšti pojam međunarodnog krivičnog dela i njegovi elementi

Prilikom određivanja opšteg pojma međunarodnog krivičnog dela mogući su različiti pristupi u teoriji međunarodnog krivičnog prava, kao i u praksi dva tribunala Saveta bezbednosti dosla je do izražaja anglosaksonska koncepcija opšteg pojma krivičnog dela koja polazi od toga da ono ima dva elementa: objektivni (actus reus) i subjektivni (mens rea). Međutim, nema nekog posebnog razloga da se pojam međunarodnog krivičnog dela u formalnom smislu odredi drugačije nego što je to slučaj sa opštim pojmom krivičnog dela u krivičnom pravu. Do određenih razlika bi se pre moglo doći ako bi se pokušao odrediti taj pojam u materijalnom smislu s obzirom na specifičnosti objekta zaštite. Opšti pojam međunarodnog krivičnog dela, prema tome, obuhvata iste one elemente kao i opšti pojam krivičnog dela. To su: radnja, predviđenost u zakonu, protivpravnost i krivica. Izvesne specifičnosti, kao što je već izloženo kod izvora međunarodnog krivičnog prava kao i načela zakonitosti, postoje kod elementa predviđenosti u zakonu, kao i kod protivpravnosti. I u pogledu subjektivnog elementa mogu se zapaziti određene specifičnosti. Pošto i međunarodno krivično delo preuzimanjem iz međunarodnih izvora u nacionalno zakonodavstvo mora biti predviđeno zakonom, onda se ni u tom pogledu ne javljaju suštinska odstupanja, jedino kada međunarodno krivično pravo primenjuje međunarodni krivični sud, međunarodno krivično delo ne mora, po prirodi stvari, biti predviđeno zakonom, već odgovarajućim aktima suda (Statut i Elementi krivičnih dela). U oblasti protivpravnosti uobičajeni osnovi isključenja protivpravnosti u krivičnom pravu imaju svoje specifičnosti. Osim što primena nekih osnova isključenja protivpravnosti zbog prirode međunarodnih krivičnih dela ne dolazi u obzir, moglo bi se govoriti i o (doduše veoma malom broju) osnova specifičnih samo za međunarodno krivično pravo (npr. represalije).

Na planu krivice, specifičnost je to što se kao jedini oblik krivice kod međunarodnih krivičnih dela u užem smislu javlja umišljaj. Staviše formulacija umišljaja u odredbi člana 30. Statuta teško da, osim direktnog, može da obuhvati i eventualni umišljaj. Uža definicija umišljaja nije, međutim, opravdana kod većine krivičnih dela iz nadležnosti međunarodnog krivičnog suda, tako da u skladu sa našim, odnosno evropskim kontinentalnim pravom treba uzeti da je u međunarodnom krivičnom pravu moguć i eventualni umišljaj. Međutim, najvažniju specifičnost u oblasti krivične odgovornosti za međunarodna krivična dela predstavlja tzv. komandna odgovornost čija je osnovna karakteristika da se može odgovarati i za nehat, iako se radi o umišljajnom krivičnom delu. Teško je objasniti kontradikciju koja se u vezi sa tim javlja u Rimskom statutu, tj. da se umišljaj ograničava samo na direktni umišljaj, a da se kod komandne odgovornosti subjektivni element proširuje i na nesvesni nehat koji je očigledno nespojiv sa međunarodnim krivičnim delima iz nadležnosti Međunarodnog krivičnog suda.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com